

PORADY DLA DYREKTORÓW SZKÓŁ, PRZEDSZKOLI , NAUCZYCIELI I WYCHOWAWCÓW z zakresu ewakuacji

Dla formalności przypominamy, że za stan bezpieczeństwa pożarowego w obiekcie szkoły, internatu, akademika, itp. odpowiada dyrektor, kierownik, zarządca, właściciel, użytkownik. Zapewniając jego ochronę przeciwpożarową, obowiązany jest w szczególności:

- przestrzegać przeciwpożarowych wymagań budowlanych, instalacyjnych i technologicznych,
- wyposażyć budynek, obiekt lub teren w sprzęt pożarniczy i ratowniczy oraz środki gaśnicze zgodnie z obowiązującymi zasadami,
- zapewnić osobom przebywającym w budynku, obiekcie lub terenie bezpieczeństwo i możliwość ewakuacji,
- przygotować budynek, obiekt lub teren do prowadzenia akcji ratowniczej,
- ustalić sposoby postępowania na wypadek pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia.

Jednym z obowiązków kierowników obiektów użyteczności publicznej jest wykonanie instrukcji bezpieczeństwa pożarowego.

Instrukcja bezpieczeństwa pożarowego powinna określać:

- potencjalne źródła powstania pożaru i drogi jego rozprzestrzeniania,
- zasady zapobiegania powstawania pożaru,
- zasady zabezpieczenia prac niebezpiecznych pożarowo,
- zasady zabezpieczenia obiektów w podręczny sprzęt gaśniczy,
- zasady postępowania na wypadek powstania pożaru,
- zasady prowadzenia ewakuacji,
- zasady prowadzenia szklenia pracowników w zakresie ochrony przeciwpożarowej.

Do zapoznania się z instrukcją i przestrzegania jej ustaleń zobowiązani są wszyscy pracownicy, także pracownicy obcych firm wykonujących jakiegokolwiek prace na terenie obiektu placówki użyteczności publicznej.

Podstawowym zadaniem każdej instrukcji jest zapewnienie bezpieczeństwa w konkretnym obiekcie, którego architektury już się nie zmieni, konieczne więc są wskazówki organizacyjne pozwalające na przeprowadzenie szybkiej i bezpiecznej ewakuacji. Tej części instrukcji trzeba poświęcić najwięcej uwagi, szczególnie gdy instrukcja dotyczy szkoły, przedszkola, szpitala. Nie można nawet marzyć o sprawnej ewakuacji kilkuset osób, jeżeli wcześniej nie zostały przećwiczone jej elementy, jeżeli nikt z pracowników lub uczniów nie zna sygnału alarmowego, jeżeli nikt nie wie, co zrobić, gdy usłyszy taki sygnał. Niestety większość instrukcji zawiera pobożne życzenia typu "należy postępować tak i tak".

Podamy kilka rad praktycznych, które powinny ułatwić zadanie przeprowadzenia sprawnej ewakuacji dzieci z obiektu:

1. SYGNAŁ ALARMOWY

- Należy ustalić sygnał alarmowy, po usłyszeniu którego należy natychmiast opuścić placówkę.**
- Najlepszy wydaje się sygnał akustyczny – przerywany dzwonek uruchamiany z łatwo dla wszystkich dostępnego miejsca. Sygnał powinien trwać tak długo aż wszyscy opuszczą budynek lub warunki na to pozwalają.**
- Sygnał alarmowy w razie pożaru może włączyć każdy, kto zauważy ogień. W innym przypadku decyzje podejmuje kierownik placówki.**

2. PO USŁYSZENIU ALARMU

- Osoby mające dostęp do telefonu dzwonią do straży pożarnej, podając, co się pali / rodzaj obiektu/, adres i swoje imię i nazwisko.**
- Woźne, portierzy, sprzątaczk i pozostali pracownicy szkoły**

natychmiast otwierają drzwi prowadzące na zewnątrz budynku i pomagają wyprowadzać dzieci na zewnątrz, kierując je do miejsca I etapu ewakuacji, którym jest zazwyczaj boisko szkolne lub plac apelowy.

- Osoby, pod których opieką przebywa w czasie zdarzenia młodzież, mają za zadanie zająć się jedynie tą grupą, jej ewakuacją i bezpieczeństwem.
- Jeżeli zdarzenie ma miejsce w czasie lekcji, nauczyciel nakazuje uczniom powstać i niezwłocznie opuścić budynek, informując, którą klatką schodową odbywa się ewakuacja. Młodzież musi być poinformowana gdzie znajduje się miejsce I etapu ewakuacji. Na czoło grupy należy wyznaczyć nieformalnego przywódcę grupy klasowej. Nauczyciel wychodzi ostatni, koniecznie zabierając ze sobą dziennik. Młodzież zostawia ze sobą wszystkie przedmioty / torby, teczki, plecaki, kurtki, itp./. Czas opuszczenia zagrożonego budynku jest w tym przypadku najważniejszy.

3. NA MIEJSCU I ETAPU EWAKUACJI

- Najlepiej nadaje się do tego boisko szkolne, dziedziniec, plac apelowy, itp.
- Teren ten należy podzielić na sektory, w których gromadzić się będą uczniowie poszczególnych klas, np. od I do III, itp.
- Na miejscu zbiórki nauczyciele sprawdzają obowiązkowo listę swojej klasy. W razie stwierdzenia nieobecności ucznia, należy ten fakt zgłosić natychmiast strażakom, niekoniecznie dowódcy, pytając strażaka o nazwisko.
- Po sprawdzeniu listy uczniów / podopiecznych/ nauczyciel zobowiązany jest sprawdzić ich stan zdrowia, zwracając szczególną uwagę na zawroty głowy, wymioty, kaszel, ból głowy, chwilowe omdlenia, złamania, potłuczenia, itp. Wszystkich poszkodowanych należy traktować jako ofiary zdarzenia i udzielić im pomocy szpitalnej.
- Niedopuszczalne jest zezwolenie na rozejście się uczniów /

podopiecznych/ do domów bez wcześniejszego powiadomienia o zdarzeniu rodziców. Wskazana jest pełna informacja w tym zakresie w dzienniku.

4. II ETAP EWAKUACJI

- Nadają się do tego sąsiednie placówki o podobnym profilu np. szkoły, obiekty o dużych salach z ogrzewaniem / na okres zimowy/, itp.
- Konieczne jest wcześniejsze uzgodnienie takiego postępowania z kierownictwem wytypowanej placówki np. w zakresie wzajemności.

5. ĆWICZENIA EWAKUACJI

- Aby osiągnąć dobry czas ewakuacji i przeprowadzić ją sprawnie należy ćwiczyć dwa razy w roku np. wrzesień, maj.
- W czasie ćwiczeń korzystamy tylko z normalnie używanych klatek schodowych i drzwi wyjściowych. Nie wolno skakać z okna i korzystać z improwizowanych wyjść ewakuacyjnych.
- Aby osiągnąć dobry wynik z ewakuacji i wyrobić potrzebne nawyki u dzieci i nauczycieli należy ćwiczyć min. 2 lata.
- Ćwiczenia ewakuacji prowadzone powinny być siłami własnymi szkoły / placówki /. Nie jest potrzebny do tego żaden strażak, ale trzeba je wcześniej zaplanować i omówić np. na radzie pedagogicznej

STANDARDOWA PROCEDURA EWAKUACJI UCZNIÓW I NAUCZYCIELI Z BUDYNKU SZKOŁY

CEL PROCEDURY

**ZAPEWNIENIE SPRAWNEGO PRZYGOTOWANIA I PRZEPROWADZENIA
BEZPIECZNEJ EWAKUACJI UCZNIÓW I NAUCZYCIELI
SZKOŁY W SYTUACJI WYSTĄPIENIA
ZAGROŻENIA.**

I. PRZEDMIOT I ZAKRES STOSOWANIA PROCEDURY

**OKREŚLA TRYB POSTĘPOWANIA ORAZ UPRAWNIENIA I
ODPOWIEDZIALNOŚCI OSÓB REALIZUJĄCYCH NIEZBĘDNE DZIAŁANIE
POCZĄWSZY OD STWIERDZENIA /MOŻLIWOŚCI WYSTĄPIENIA/
SYMPTOMÓW WSKAZUJĄCYCH NA KONIECZNOŚĆ PODJĘCIA
CZYNNOŚCI ZWIĄZANYCH Z EWAKUACJĄ UCZNIÓW I NAUCZYCIELI
Z BUDYNKU.**

II. PODSTAWY URUCHOMIENIA PROCEDURY

- 1. POŻAR /GDY NIESKUTECZNA JEST LIKWIDACJA POŻARU
PODRĘCZNYMI ŚRODKAMI/;**
- 2. ZAMACH TERRORYSTYCZNY /OTRZYMANIE INFORMACJI O
PODŁOŻENIU ŁADUNKU WYBUCHOWEGO LUB INNEGO ŚRODKA
NIEBEZPIECZNEGO/;**
- 3. ZAGROŻENIE NSCH /JEŻELI CZAS DOJŚCIA SKAŻONEGO OBŁOKU
POWIETRZA JEST WIĘKSZY NIŻ 15 MINUT/;**
- 4. ZAGROŻENIE KATASTROFĄ BUDOWLANĄ;**
- 5. ZAGROŻENIE WYBUCHEM GAZU SPOWODOWANE AWARIĄ
INSTALACJI GAZOWEJ;**
- 6. INNE.**

II. SPOSÓB OGŁOSZENIA ALARMU – SYGNAŁY ALARMOWE

1. Alarmowanie o zagrożeniach w budynku szkoły odbywa się w ramach wewnętrznego systemu alarmowania z wykorzystaniem sieci wewnętrznej urządzeń głośno mówiących.
2. W każdym wypadku zagrożenia wymagającego ewakuacji kilkakrotnie powtarzamy /słowny komunikat – „EWAKUACJA” oraz sygnał dźwiękowy trwający 3 minuty/.
3. Woźny szkoły przekazuje komunikat o ewakuacji do sekretariatu szkoły, na tej podstawie w klasach ogłasza się alarm i przystępuje do natychmiastowej ewakuacji.
4. Ewakuację należy prowadzić w sposób zorganizowany kierując się ustaleniami procedury i aktualnie zaistniałą sytuacją.
5. Komunikat o ewakuacji powinien być słownie doprowadzony do wszystkich osób znajdujących się w rejonie szkoły.

**ŚWIADEK NIEBEZPIECZNEGO ZDARZENIA /ODBIORCA INFORMACJI/
ZOBOWIĄZANY JEST NATYCHMIAST POWIADOMIĆ SEKRETARIAT
SZKOŁY**

TEL

IV. PRZYDZIAŁ OBOWIĄZKÓW I ORGANIZACJA DZIAŁANIA

1. WOŻNY:

W godzinach pracy szkoły – treść otrzymanej informacji /komunikatu/ o zagrożeniu przekazuje do:

a. Dyrektora szkoły	Tel. nr
b. Sekretariatu	Tel. nr
c. Pokoju nauczycielskiego	Tel. nr

Wstrzymuje wejście na teren szkoły

Po godzinach pracy szkoły – w pierwszej kolejności powiadamia specjalistyczne służby ratownicze – stosownie do zagrożenia a następnie informuje o zaistniałym zdarzeniu kierownictwo szkoły.

2. SEKRETARIAT SZKOŁY:

Zgodnie z decyzją Dyrektora Szkoły powiadamia:

Służbę dyżurną Policji Tel. nr 997

Służbę dyżurną PSP Tel. nr 998

Pogotowie Ratunkowe Tel. nr 999

Inne służby w zależności od potrzeb

Nadzoruje zabezpieczenie /ewakuację/ ważnego mienia, dokumentów, urządzeń, pieczęci itp.

3. DYREKTOR SZKOŁY

Podejmuje decyzję o zakresie ewakuacji /pełnej lub częściowej/;

Nadzoruje przestrzeganie ustaleń zawartych w niniejszej procedurze;

Nakazuje powiadomienie specjalistycznych służb ratowniczych;

Nakazuje uruchomienie elementów zabezpieczenia procesu ewakuacji w szczególności: transport, załadunek i ochrona dokumentacji szkoły, zabezpieczenie instalacji gazowej, wodnej i elektrycznej, otwarcie wyjść ewakuacyjnych;

Wprowadza zakaz wejścia i wjazdu na teren szkoły osób postronnych;

Organizuje akcję ratowniczą;

Zarządza ewakuację samochodów;

Określa miejsce deponowania ewakuowanego mienia;

Współdziała ze specjalistycznymi służbami ratowniczymi /PSP, Policją, Pogotowiem Ratunkowym, Pogotowiem Gazowym itp./

4. WYCHOWAWCY KLAS – NAUCZYCIELE

Ogłaszają alarm dla uczniów /klas/;

Nakazują opuszczenie budynku

Nadzorują przebieg ewakuacji uczniów /klasy/;

Nadzorują zabezpieczenie /ewakuację/ ważnego mienia i dokumentów;

5. DYŻURNY NAUCZYCIEL

Nadzoruje ewakuację samochodów;

Przekazuje na miejsce ewakuacji informację o zakończeniu ewakuacji;

6. PRACOWNICY ZATRUDNIENI W SZKOLE

W każdym z przypadków wymagającym ewakuacji należy postępować zgodnie z planem ewakuacji szkoły oraz ewakuować się drogami ewakuacyjnymi określonymi w procederze;

W przypadku zagrożenia lub wystąpienia skażenia chemicznego /NSCH/ w zależności od zaistniałej sytuacji należy postępować zgodnie z zaleceniami /pozostać na miejscu, ewakuować się/.

V. OGÓLNE ZASADY EWAKUACJI

- 1. Ściśle stosować się do przekazywanych zaleceń;**
- 2. Wyłączyć i zabezpieczyć wszystkie urządzenia elektryczne i gazowe;**
- 3. Zakończyć pracę sprzętu komputerowego oraz zabezpieczyć dane informatyczne przed dostępem osób niepowołanych;**
- 4. Przygotować do ewakuacji /zabezpieczyć/ ważne wytypowane mienie, dokumenty, pieczęcie, środki finansowe itp.;**
- 5. Pozamykać okna;**
- 6. Wytypowane osoby do działań zabezpieczających ewakuację winny przystąpić do wykonywania przypisanych im zadań;**

7. Wszystkie osoby opuszczające szkołę powinny zabrać rzeczy osobiste i przystąpić do ewakuacji postępując zgodnie z postępującymi zaleceniami i udać się na wyznaczone miejsce ewakuacji

-...../załącznik nr 6/;

8. Nie zamykać pomieszczeń;

9. Wychowawcy /nauczyciele/ informują woźnego o opuszczeniu klas przez uczniów;

10. Wychowawcy /nauczyciele/ na miejscu ewakuacji sprawdzają obecność i przekazują informację do Na nr tel.....;

11. Na miejscu ewakuacji nauczyciel i uczniowie przebywają do czasu otrzymania stosownej informacji, co do powrotu i kontynuacji nauki lub jej zakończenia.

VI. DROGI EWAKUACJI /KIERUNKI EWAKUACJI

1. Ewakuacja uczniów /pracowników szkoły/ odbywa się: /Załącznik Nr 6/

1) z budynku przez wyjście oraz drogę ewakuacyjną;

2) z budynku przez wyjście oraz drogę ewakuacyjną;

VII. OBOWIĄZKI WYCHOWAWCÓW KLAS / SEKRETARIATU SZKOŁY/

1. Opracować wewnętrzną procedurę stanowiącą załącznik uwzględniającą własne potrzeby i uwarunkowanie w szczególności w zakresie zabezpieczenia dokumentów /dzienników postępowania w przypadku pozostania uczniów w pomieszczeniach szkoły/;

2. Posiadać wykaz ważnych dokumentów, urządzeń, pieczęci itp., które mają być zabezpieczone /ewakuowane/;

- 3. Posiadać przygotowane pojemniki na dokumenty, pieczęci itp.;**
- 4. Przeszkolić uczniów w zakresie organizacji, przebiegu ewakuacji;**
- 5. Przeprowadzić próbą ewakuację klas w ramach godzin wychowawczych;**

VIII. POSTANOWIENIA KOŃCOWE

- 1. Wyznaczyć nauczycieli regulujących ruchem, zabezpieczających dokumenty, ważne mienie itp.;**
- 2. Na terenie szkoły do czasu otrzymania innych dyspozycji pozostaje woźny szkoły oraz wyznaczone osoby funkcyjne – załącznik nr 7;**

IX. PODSTAWA PRAWNA I ODNOŚNIKI

- 1. USTAWA O OCHRONIE PPOŻ;**
- 2. ROZPORZĄDZENIE W SPRAWIE OC.**

INFORMACJE O ZAGROŻENIACH I POSTĘPOWANIE PO ICH WYSTĄPIENIU

**Powyższe informacje zaczerpnięto ze stron internetowych:
Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego www.uwoj.krakow.pl i Komendy
Główniej Państwowej Straży Pożarnej www.kgpsp.gov.pl**

**Zagrożenie jest to nagłe lub przewidziane zdarzenie spowodowane
siłami natury lub wynikające z działalności człowieka mogące
spowodować niebezpieczeństwo dla zdrowia i życia ludzi oraz
środowiska jak również innych ważnych dla człowieka wartości.
Zagrożenie może bezpośrednio spowodować kryzys lub prowadzić do
jego wystąpienia.**

Do zagrożeń można zaliczyć:

Pożar.

Powódź.

Huragan.

Katastrofy komunikacyjne.

Uwolnienie niebezpiecznych środków chemicznych.

Katastrofy budowlane.

Katastrofy energetyczne,

Terroryzm.

POŻARY

**Najczęstszą przyczyną powstawania pożarów są:
bezmyślne bądź umyślne działanie człowieka;
zwarcia i wady instalacji elektrycznych;
wyładowania atmosferyczne.**

Przed wystąpieniem pożaru

Nie dopuść do powstania pożaru !!!

**Skontroluj domowe źródła ogrzewania i usuń wszelkie
nieprawidłowości:**

bardzo ostrożnie używaj zastępczych źródeł grzewczych (np. przenośne grzejniki elektryczne, gazowe, piecyki na drewno i węgiel), zgodnie z instrukcją obsługi;

zabezpiecz materiały mogące ulec zapaleniu (podłoga, ściany, firany, meble, stosy gazet itp.), przed możliwością kontaktu z otwartym ogniem, żarem oraz gorącym popiołem;

nie używaj kuchenki gazowej do dogrzewania mieszkania.

**Sprawdź i stosuj odpowiednie zabezpieczenia instalacji elektrycznej:
nigdy nie „watuj korków”;**

Automatyczny bezpiecznik kosztuje kilka złotych !!!

włączając kilka urządzeń do jednego gniazda przeciążasz instalację elektryczną;

używaj rozgałęźników z bezpiecznikami;

utrzymuj instalację odgromową oraz kominową w dobrym stanie.

Przechowywując w mieszkaniu pojemniki z rozpuszczalnikami, benzyną, farbami itp. - przechowujesz bombę, której wystarczy już tylko zapalnik !!!

Przygotuj rodzinę do ewentualnej ewakuacji:

określ w mieszkaniu, domu i obejściu gospodarskim drogi ewakuacji oraz zapoznaj nimi domowników, przetrenuj z rodziną taką ewakuację.

Winny być ustalone, co najmniej dwie drogi ewakuacji;

naucz rodzinę, jak przemieszczać się w pomieszczeniach zadymionych.

W miarę możliwości:

zainstaluj w mieszkaniu, domu i obejściu gospodarskim wykrywacze dymów (pożaru) i eksploatuj je zgodnie z instrukcją;

zaopatrzone mieszkanie, dom i obejście w podręczne gaśnice i naucz rodzinę posługiwać się nimi. Przestrzegaj terminów badania sprawności gaśnic i ich legalizacji.

Zapisz i zapamiętaj numer telefonu 998 do straży pożarnej oraz naucz dzieci jak informować przez telefon o pożarze.

W razie pożaru

Jeśli zauważyłeś pożar to:

Masz obowiązek prawny i moralny powiadomić o tym osoby zagrożone, straż pożarną lub inne służby ratownicze.

Użyj prostych sposobów by ugasić pożar w zarodku – gaśnica, woda, koc gaśniczy:

jeśli ubranie pali się na Tobie - zatrzymaj się, połóż na ziemi i obracaj do chwili zduszenia ognia, ucieczka spowoduje tylko zwiększenie płomienia;

jeśli pali się tłuszcz w naczyniu kuchennym - ugaś go solą kuchenną lub po prostu nakryj szczelną pokrywką.

Nie gaś urządzeń elektrycznych wodą – mogą być pod napięciem, postaraj się odłączyć zasilanie elektryczne.

Nie próbuj gasić ognia, którego nie jesteś w stanie opanować, wyprowadź wszystkie osoby zagrożone w bezpieczne miejsce i w razie potrzeby udziel pierwszej pomocy.

Gdyby pożar i swąd dymu obudził Cię ze snu – zbadaj, czy drzwi są ciepłe, jeżeli tak to nie otwieraj ich, lecz użyj innych dróg by opuścić pomieszczenie (np. przez okno, o ile jest to możliwe) lub usilnie wzywaj pomocy, wymachując przez okno białym obrusem, prześcieradłem:

jeśli musisz wyjść przez pomieszczenia zadymione to zakryj usta i nos gęstą tkaniną, okryj się czymś trudnozapalnym i przemieszczaj tuż przy podłodze – dym i gorące powietrze unosi się do góry, a dołem powietrze jest bardziej czyste i chłodne. Bądź przygotowany ! Dym drażni oczy.

**Opuszczając mieszkanie zabierz ze sobą wszystkich domowników -
dzieci potrafią chować się przed ogniem w miejscach, z których ich nie
widać: w szafie, pod łóżkiem, pod pościelą itp.**

Po pożarze

**Jeżeli zamierzasz wejść do budynku po pożarze powinienes:
upewnić się, czy właściwe służby (władze, straż pożarna) stwierdziły, że
budynek jest bezpieczny;
uważać na oznaki dymu i gorąca;
nie włączać instalacji elektrycznej w budynku (pomieszczeniu) po
pożarze przed jej sprawdzeniem przez elektryka;
jeśli został wyłączony główny wyłącznik gazu, odcinający dopływ gazu z
sieci zasilającej do budynku - to w razie ponownego jego włączenia,
wezwij upoważnionego pracownika technicznego administracji obiektu
oraz służbę gazowniczą;
zachować czujność i uwagę, gdyż po pożarze elementy konstrukcyjne
budynku (zabudowań) mogą być osłabione (np. dachy i stropy) i mogą
wymagać naprawy.**

**Jeśli fachowcy (inspektor budowlany) stwierdzą, że budynek po pożarze
jest niebezpieczny, należy opuścić dom:**

**o konieczności opuszczenia domu powiadom policję, aby wzięła go i
pozostawione mienie pod ochronę;
zabierz ze sobą dowód tożsamości i inne ważne dokumenty, niezbędne**

**icenne przedmioty (okulary, lekarstwa, polisy ubezpieczeniowe,
pieniądze, biżuterię).**

**Skontaktuj się z firmą ubezpieczeniową w przypadku, gdy Twoje
mieszkanie, Twój dom, zabudowania gospodarcze i pozostałe mienie
ubezpieczyłeś od pożaru.**

**Wyrzuć produkty żywnościowe, napoje i lekarstwa, które były narażone
na działanie wysokiej temperatury, dymu i płomieni. Dotyczy to również**

zawartości lodówki i zamrażarki. Nie wolno też ponownie zamrażać rozmrożonej żywności.

Jeśli sejf lub metalowa skrzynia uległy oddziaływaniu pożaru, nie próbuj ich otwierać. W ich wnętrzu przez długi czas (wiele godzin) może utrzymywać się wysoka temperatura. Jeśli otworzysz drzwi sejfu lub skrzyni przed wychłodzeniem, powietrze z zewnątrz w połączeniu z wysoką temperaturą wnętrza sejfu (skrzyni) może spowodować zapalenie się zawartości.

POWÓDŹ

POWÓDŹ najczęściej spodziewana jest w okresie jesienno-zimowym oraz zimowo – wiosennym z powodu długotrwałych bądź intensywnych opadów deszczu albo z powodu szybkiego topnienia śniegu.

Przed wystąpieniem powodzi

Przygotuj się do powodzi zanim ona Ciebie zaskoczy!!!

Poznaj podstawowe pojęcia, związane z zagrożeniem powodziowym:

Pogotowie przeciwpowodziowe wprowadza się, gdy poziom wody w rzece wzrasta do poziomu ostrzegawczego i nadal się podnosi.

Alarm powodziowy ogłasza się, gdy poziom wody zbliża się do stanu alarmowego.

Dowiedz się w swoim urzędzie gminy (miasta) czy:

nie mieszkasz na terenie zagrożonym (zalewowym), jeżeli tak to przy jakim poziomie wody ogłaszany jest stan ostrzegawczy i stan alarmowy;

będą stosowane jakieś sposoby alarmowania (syreny, dzwony, komunikaty radiowe ?);

w razie powodzi będzie zorganizowana ewakuacja, kto ją będzie przeprowadzał, kiedy, kogo i co obejmie oraz gdzie przewiduje się miejsca przyjęć ludzi i mienia.

**Ubezpiecz siebie i swój dobytek – w razie tragedii odszkodowanie
zawsze pomoże Ci „ stanąć na nogi”.**

**Jeśli zagrożenie powodziowe stanie się realne, zaopatrz się w przydatny
sprzęt:**

**latarki, radioodbiornik bateryjny + zapasowe baterie;
inne źródła światła (świece, lampy naftowe, zapałki, zapalniczki).**

**Przygotuj się, aby być samowystarczalnym przez okres 3 dni i zdolnym
do pomocy sobie i innym.**

**Poproś krewnych lub znajomych, zamieszkałych na terenach
bezpiecznych, by służyli jako miejsce kontaktu dla Twojej rodziny.
Upewnij się czy wszyscy jej członkowie znają adresy i telefony osób
kontaktowych.**

**Zapoznaj rodzinę, jak zabezpiecza się mieszkanie, dom, obejście przed
powodzią i grabieżą.**

**Sprawdź zawory zainstalowane w kanalizacji ściekowej swego domu w
celu zapobieżenia cofania się wody z systemu drenowego. W
ostateczności użyj dużych korków lub czopów do zatkania przecieków,
rur i zbiorników.**

W czasie zagrożenia powodzią

**Miej włączone radio bateryjne na częstotliwości radia regionalnego –
albo program miejski, w celu uzyskania komunikatu o zagrożeniu i
sposobach postępowania.**

Postępuj zgodnie z treścią komunikatów - nie zwlekaj !!!

**W przypadku niebezpieczeństwa natychmiast przemieszczaj się na
wyżej położone tereny (miejsca).**

**Jeżeli władze lokalne ogłoszą ewakuację z terenów zagrożonych, bądź
przygotowany na nią wraz z rodziną. Pamiętaj także o swoich
zwierzętach.**

Zabezpiecz swoje mieszkanie, swój dom tj. przenieś wartościowe wyposażenie domowe na wyższe piętra domu oraz zabezpiecz parter, jeśli czas na to pozwala. Wykorzystaj do tego celu worki z piaskiem, folię lub inne materiały podręczne. Z posesji, wszystkie rzeczy schowaj w budynku lub je przywiąż do czegoś stabilnego, aby nie popłynęły.

W czasie powodzi odłącz urządzenia elektryczne, ale nie dotykaj ich, gdy są wilgotne lub stoją w wodzie. Wyłącz sieć gazową i wodociągową.

W miarę możliwości na wyższych piętrach napełnij wannę i inne pojemniki wodą, po wcześniejszym wysterylizowaniu ich płynami typu: ACE, Bielinka, Chlorobis, inne.

Nie używaj w gospodarstwie domowym wód gruntowych, mogą być zatrute (skażone).

Nie chodź na obszarach zalanych, jeżeli woda przemieszcza się szybko. Fala o głębokości kilkunastu centymetrów może przewrócić i przemieścić dorosłego człowieka.

Jeżeli musisz przekroczyć zalany obszar, użyj do badania gruntu przed sobą tyczki. Do przejścia wybieraj miejsca bez prądu powodziowego.

Po ostrzeżeniu, że spodziewana jest duża powódź, zapewnij swobodny wlew wód powodziowych do piwnicy twego domu lub sam wypełnij ją czystą wodą. Unikniesz w ten sposób zagrożenia uszkodzenia fundamentów domu przez ciśnienie napierających wód powodziowych.

Dzieciom i osobom z ograniczoną świadomością należy przymocować w widocznym miejscu kartkę z imieniem, nazwiskiem oraz miejscem zamieszkania.

Jeżeli zostaniesz wytypowany do pomocy w pracach przeciwpowodziowych (np. do układania lub napełniania worków z piaskiem) - p o m a g a j !!!

W miarę możliwości zapobiegaj tworzeniu się atmosfery paniki, bądź rozsądny, zachowaj trzeźwość umysłu - to połowa sukcesu.

Uwaga!!!

Dobrze jest mieć ustalone zasady sygnalizacji na wypadek różnych potrzeb, np.:

Kolor BIAŁY - potrzeba ewakuacji;

Kolor CZERWONY - potrzeba żywności i wody

Kolor NIEBIESKI - potrzeba pomocy medycznej.

Po powodzi

Jak najdłużej pozostań poza zasięgiem wód powodziowych, gdyż mogą być skażone np. produktami ropopochodnymi, nie oczyszczonymi ściekami, bakteriami chorobotwórczymi itp. Nie używaj ich do picia!

Mogą być one również pod napięciem z uszkodzonych linii energetycznych napowietrznych lub podziemnych.

Bądź ostrożny, gdy wjeżdżasz na tereny dotknięte powodzią. Drogi mogą być osłabione i nie wytrzymać ciężaru Twojego samochodu (ciągnika), czy innego pojazdu.

Miej zawsze włączone radio w celu uzyskania informacji lokalnych, dotyczących udzielanej pomocy tj. zaopatrzenia w żywność i wodę zdatną do picia i użytku ogólnego.

Zwracaj uwagę na zdrowie i bezpieczeństwo Twoje i Twojej rodziny.

Często myj ręce mydłem w czystej wodzie, jeśli miałeś kontakt z wodami powodziowymi.

Pamiętaj o wspomżeniu swoich sąsiadów, którzy mogą potrzebować specjalnej pomocy przy małych dzieciach, starszych lub przy niepełnosprawnych osobach.

Wyrzuć żywność, która miała kontakt z wodami powodziowymi.

Poinformuj odpowiednie służby o zerwanych liniach energetycznych, nieszczelności rurociągu gazowego lub o innych zagrożeniach występujących na Twoim terenie.

Mieszkanie i wszystkie sprzęty, które przydatne są do dalszego użytkowania trzeba zdezynfekować, gdyż naniesiony muł zawiera duże ilości grzybów i bakterii chorobotwórczych, które zagrażają zdrowiu ludzi i zwierząt.

Przygotuj do wymiany podłogi i mury, które nasiąkły wodami powodziowymi.

Sprawdź czy fundamenty Twego domu nie mają pęknięć, aby upewnić się, że budynek nie grozi zawaleniem. Uważaj na poluzowane tynki, sufity.

Odpompuj zalane piwnice stopniowo - około 1/3 pierwotnego poziomu wody dziennie - w celu uniknięcia zniszczenia struktury fundamentów.

Dopilnuj, aby instalacje domowe; elektryczne, gazowe i wodno-kanalizacyjne zostały sprawdzone przez fachowców i ewentualnie naprawione przed ich ponownym użytkowaniem.

Używaj mocnego obuwia i bateryjnych lamp lub latarek w czasie oględzin zabudowań.

Jeżeli byłeś ubezpieczony przed powodzią, skontaktuj się z firmą ubezpieczeniową, aby uniknąć nieporozumień z odszkodowaniami. Zrób zdjęcia zastanych zniszczeń - zarówno budynku, jak i wyposażenia.

HURAGAN

Występowanie huraganów (silnych wiatrów) powodowane jest najczęściej, szybko przemieszczającymi się aktywnymi niżami. Najgroźniejszą formę przyjmują one w okresie: wiosennym i jesiennym.

Przed wystąpieniem huraganu (silnych wiatrów):

Upewnij się, czy wszyscy członkowie twojej rodziny wiedzą, jak postępować w czasie huraganu, oraz naucz ich jak wyłączać gaz, elektryczność i wodę.

Opracuj plan komunikowania się w czasie zagrożenia na okoliczność, gdy członkowie rodziny są rozdzieleni (realny przypadek, gdy dorośli są w pracy, a dzieci w szkole).

Naucz dzieci, jak i kiedy wzywa się policję lub straż pożarną, oraz które radio jest nastrojone na odbiór informacji o stanie zagrożenia.

Podczas huraganu

Miej włączone radio bateryjne na częstotliwości radia regionalnego – albo program miejski, w celu uzyskania komunikatu o zagrożeniu i sposobach postępowania.

Zabezpiecz swoje mieszkanie (dom):

zamknij okna, zabezpiecz rynny i inne części budynku;

upewnij się czy konstrukcja dachu jest mocno przytwierdzona do konstrukcji budynku;

zabezpiecz lampy i inne urządzenia, które mogą ulec zniszczeniu;

usuń z parapetów i balkonów przedmioty, które mogą zagrażać przechodniom;

uprzątnij z obejścia przedmioty, które mogły by narobić szkód (porwane przez wiatr);

zapewnij sobie odpowiednią ilość źródeł światła, jak: latarki elektryczne (baterie do latarek i odbiorników radiowych), świece;

sprawdź stan apteczki pierwszej pomocy i zaopatrz się w niezbędne materiały i leki;

przygotuj rzeczy, które mogą być potrzebne w czasie ewakuacji tj.

dokumenty, odzież, żywność, wartościowe rzeczy;

nie parkuj pojazdów w pobliżu drzew, słupów i trakcji elektrycznych.

Wyłącz główny wyłącznik prądu i gazu – ograniczy to niebezpieczeństwo powstania pożaru.

Schowaj się w środkowych i najniższych partiach budynku z dala od oszklonych okien, sufitów i drzwi.

Znajdując się poza domem, pozostań tam, aż huragan nie przejdzie.

Nie zatrzymuj się pod trakcjami elektrycznymi, planszami reklamowymi, drzewami itp.

**Jeżeli służby ratownicze zalecają ewakuację:
wyrusz tak szybko jak to tylko możliwe;
opuszczając mieszkanie wyłącz energię elektryczną, oraz główny zawór
wody i gazu. Wygaś ogień w piecach, oraz zabezpiecz dom;
zawiadom kogoś, poza zasięgiem wichury, dokąd się ewakuujesz;
zabierz przygotowany zawnazsu podręczny bagaż, oraz ciepłą odzież.**

Po huraganie

Udziel pierwszej pomocy rannym i poszkodowanym osobom.

Unikaj leżących lub zwisających przewodów elektrycznych.

Ostrożnie wkraczaj do swego domu.

**Sprawdź instalację (gazową, elektryczną, wodociągową i ściekową) w
zniszczonym domu.**

O wszystkich zdarzeniach, mających istotne znaczenie dla

bezpieczeństwa ludzi informuj:

służby dyżurne Straży Pożarnej, Policji;

pogotowie energetyczne, gazowe, inne.

KATASTROFY KOMUNIKACYJNE

KATASTROFY KOLEJOWE

**Katastrofy kolejowe występują stosunkowo rzadko. Jednak olbrzymia
ilość przewożonych pasażerów, wielkość i różnorodność
niebezpiecznych ładunków (chemiczne, toksyczne, łatwopalne i inne)
zwiększają skalę i rozmiar zagrożeń, które w równej mierze dotyczą
pasażerów i mieszkańców miejscowości w pobliżu szlaków kolejowych.**

Do podstawowych zasad postępowania należą:

**powiadomienie służb ratowniczych (Straż Pożarna, Policja, pogotowie
Ratunkowe, PKP, SOK);**

**udzielenie pomocy lżej poszkodowanym, gdy nie grozi to pożarem,
wybuchem i gdy nie ma innych zagrożeń;**

stosowanie się do poleceń służb ratunkowych;

niezbliżanie się do miejsca katastrofy, nieblokowanie dojazdu pojazdom specjalnym;
oddalić się jak najszybciej, gdy jest podejrzenie wycieku niebezpiecznej substancji;
ostrzeganie innych przypadkowych świadków zdarzenia.

KATASTROFY DROGOWE

Postępująca motoryzacja, ciągła rozbudowa sieci dróg i różnorodność przewożonych ładunków potęgują zagrożenia, które towarzyszą katastrofom i wypadkom drogowym.

Powszechność motoryzacji nakłada na obywateli obowiązek znajomości podstawowych zasad i czynności do wykonania w razie wystąpienia katastrofy drogowej lub wypadku.

Do podstawowych zasad i czynności należą:
powiadomienie służb ratowniczych (Straż Pożarna, Policja, Pogotowie Ratunkowe);
udzielenie pomocy lżej poszkodowanym, gdy nie grozi to pożarem, wybuchem i gdy nie ma innych zagrożeń;
stosowanie się do poleceń służb ratunkowych;
niezbliżanie się do miejsca katastrofy, nieblokowanie dojazdu pojazdom specjalnym;
wyłączenie nawiewu i zamknięcie okien, gdy jest podejrzenie wycieku niebezpiecznej substancji;
ostrzeganie innych użytkowników drogi.

UWOLNIENIE NIEBEZPIECZNYCH ŚRODKÓW CHEMICZNYCH

Najczęstszą przyczyną uwolnień niebezpiecznych środków chemicznych (NŚCh) są:
awarie i katastrofy w obiektach przemysłowych,
wypadki cystern kolejowych oraz autocystern,

**rozszerzenia rurociągów przemysłowych,
katastrofy morskich tankowców i chemikaliowców.**

ZAPAMIĘTAJ!!!

**Pojazdy samochodowe przewożące substancje niebezpieczne są
oznakowane pomarańczowymi prostokątnymi tablicami z czarnymi
napisami cyfrowymi określającymi rodzaj niebezpiecznej substancji
według międzynarodowych oznaczeń, umieszczonymi z tyłu i przodu**

pojazdu w następujący sposób:

np. benzyny - paliwa silnikowe.

- nr rozpoznawczy niebezpieczeństwa

- nr substancji wg. wykazu ONZ

**Jeżeli jesteś świadkiem wypadku z udziałem NŚCh - powiadom
natychmiast w jakikolwiek sposób straż pożarną i policję. Podaj istotne**

dane:

miejsce zdarzenia;

charakter zdarzenia;

swoje dane.

**Nie bądź kibicem zdarzenia, ale oddal się z miejsca wypadku, aby
zminimalizować ryzyko zatrucia.**

Opuść rejon zagrożony, kierując się prostopadle do kierunku wiatru.

**Chroń swoje drogi oddechowe. W tym celu wykonaj filtr ochronny z
dostępnych Ci materiałów (zwilżona w wodzie lub wodnym roztworze
sody oczyszczonej chusteczka, szalik, ręcznik, itp.) i osłoń nim drogi
oddechowe.**

**Jeśli jesteś w samochodzie - zamknij okna, włącz wentylację
wewnętrzną - staraj się jak najszybciej opuścić strefę skażenia.**

**Stosuj się ściśle do poleceń służb ratowniczych lub komunikatów,
przekazywanych przez lokalne środki przekazu - radio, TV, megafony.**

Jeśli przebywałeś w strefie skażonej, zdejmij ubranie, które uległo

**zanieczyszczeniu i zamień je na czyste oraz dużą ilością bieżącej wody
przemyj oczy, usta, nos i weź prysznic.**

**Jeśli istnieje prawdopodobieństwo, że niebezpieczne środki chemiczne
przenikną do Twojego domu to:**

**włącz radio lub telewizor na program lokalny i stosuj się ściśle do
poleceń, wydanych przez lokalne władze (służby ratownicze);
uszczelnij wszystkie otwory okienne, wentylacyjne, drzwi - oklejając je
taśmą klejącą, obkładając rulonami z mokrych ręczników lub
prześcieradeł;
oddychaj przez maseczkę wykonaną z gazy, waty, ręcznika itp.;**
**zadbaj o bezpieczeństwo swoich podopiecznych, dzieci, osób
niepełnosprawnych, zwierząt domowych;**
**pozostań w wewnętrznej części budynku przy zamkniętych drzwiach -
w przypadku, gdy istnieje niebezpieczeństwo skażenia chlorem, udaj się
na wyższe kondygnacje np. do sąsiadów. W przypadku amoniaku -
kieruj się do pomieszczeń, położonych na niskich kondygnacjach;
powiadom o zagrożeniu najbliższe otoczenie;
wyłącz urządzenia elektryczne i gazowe z otwartym ogniem;**
Nie jedz żywności i nie pij płynów, które mogły ulec skażeniu.

KATASTROFY ENERGETYCZNE

**Wśród przyczyn awarii sieci energetycznych (zerwanie linii
przesyłowych lub uszkodzenia stacji transformatorowych) wymienić
należy:**

**wpływy atmosferyczne (wichury, podtopienia, oblodzenia);
katastrofy budowlane;
wstrząsy sejsmiczne;
nieumyślna lub celowa działalność człowieka.**

**Skutkiem oddziaływania energii elektrycznej na organizm człowieka
jest porażenie prądem elektrycznym, które stanowi zagrożenie dla**

zdrowia i życia. Przyczyną porażenia jest znalezienie się człowieka bezpośrednio w obwodzie elektrycznym.

Decydujące znaczenie dla oddziaływania elektryczności na żywy organizm mają następujące czynniki, pozostające ze sobą w związku: napięcie, natężenie i częstotliwość prądu, opór elektryczny ciała, gęstość prądu (zależna od powierzchni styku ciała i przewodnika prądu) czas działania oraz droga prądu przez ciało.

ZAPAMIĘTAJ !!!

Mokra skóra stanowi bardzo słaby opór dla prądu elektrycznego. Przebieg wypadków z prądem elektrycznym jest cięższy w miejscach, gdzie dochodzi woda lub panuje wilgoć. Prąd zmienny jest z reguły bardziej niebezpieczny od prądu stałego o tym samym natężeniu. Im dłużej prąd elektryczny działa na organizm, tym cięższe obrażenia powoduje w ciele człowieka.

Porażenie prądem elektrycznym może spowodować uszkodzenia narządów pozornie nie leżących na drodze jego przepływu. Od faktycznej, trudnej do ustalenia, drogi przebiegu prądu, (o której decyduje różny opór tkanek) zależy rozmiar szkód powstałych w organizmie.

Ze względów praktycznych wypadki z prądem można podzielić na dwa rodzaje:

- wypadki z prądem o niskim napięciu (poniżej 1000 woltów);**
- wypadki z prądem o wysokim napięciu (powyżej 1000 woltów).**

Przepływający przez ludzkie ciało prąd o niskim napięciu – np. zmienny (220V i 50 Hz) zasilający gniazda ściennie lub oświetlenie, czy też przewodowy (380V i 50 Hz) zasilający silniki elektryczne, maszyny – powoduje głównie pobudzenie układu nerwowego i mięśni.

W wyniku niekontrolowanego skurczu mięśni dochodzi np. do tzw. „przyklejenia się kończyny do przewodu” bądź upadku osoby porażonej i mechanicznych uszkodzeń ciała. Oddziaływanie prądu na mięsień sercowy może doprowadzić nawet do zatrzymania akcji serca, a utrata przytomności i bezdech są często skutkiem reakcji układu nerwowego na prąd lub też porażenia mózgu. Czasami stwierdza się oparzenia skóry.

Jeśli jesteś świadkiem wypadku z porażeniem prądem elektrycznym o niskim napięciu:

staraj się natychmiast spowodować przerwanie obwodu elektrycznego (wyłączenie urządzenia, wyjęcie bezpiecznika);

gdy przerwanie działania prądu jest z jakiegokolwiek powodu niemożliwe, spróbuj odseparować ofiarę wypadku od obwodu elektrycznego poprzez odsunięcie pozostającego pod napięciem przedmiotu przy użyciu sprzętu nie przewodzącego elektryczności (drewno, tworzywo sztuczne, guma, wyroby ceramiczne, itp.);

ostatecznie możesz zdecydować się na oderwanie porażonego od źródła prądu np. chwytając za jego ubranie;

przed podjęciem każdego działania zapewnij sobie zabezpieczenie przed wpływem prądu (stań na desce, suchej tkaninie lub innym materiale izolacyjnym) nie dotykaj ratowanego gołymi rękami lub przedmiotem przewodzącym elektryczność, dopóki obwód prądu nie zostanie skutecznie przerwany;

gdy oddziaływanie prądu zostanie wyeliminowane lub usuniesz ofiarę wypadku z okolicy zagrożenia, przystąp do udzielania pierwszej pomocy poszkodowanemu.

Przy wypadkach z prądem o wysokim napięciu, spotykanym w liniach przesyłowych między elektrowniami a stacjami transformatorowymi, niebezpieczne jest już samo zbliżanie się do elementów będących pod napięciem. Może bowiem powstać łuk elektryczny przez (normalnie izolującą) warstwę powietrza i nastąpi przepływ prądu przez ciało

człowieka. Działanie wysokiego napięcia w przypadku dotknięcia lub zbytniego zbliżenia się do urządzeń będących pod napięciem wytwarza wysoką temperaturę i w konsekwencji groźne oparzenia poszkodowanego. Możliwe jest również wystąpienie wszystkich zaburzeń zachodzących w organizmie, który został poddany oddziaływaniu napięcia niskiego.

**Jeśli stwierdziłeś, że ofiara wypadku została porażona prądem elektrycznym o wysokim napięciu:
nie możesz przystąpić do wykonywania czynności ratunkowych w ramach pierwszej pomocy;
abyś zdołał udzielić jedynej możliwej pomocy poszkodowanemu, którą jest wezwanie pogotowia ratunkowego – w pierwszym rzędzie zadbaj o swoje bezpieczeństwo;
nie zbliżaj się bezpośrednio do miejsca zdarzenia, pamiętaj, że łuk elektryczny może przeskoczyć na odległość nawet kilku metrów (z reguły bezpieczna odległość to 5 metrów);
powiadamiając pogotowie ratunkowe zaznacz, że wypadek dotyczy porażenia prądem o wysokim napięciu.**

ZAPAMIĘTAJ !!!

Urządzenia sieci wysokiego napięcia są oznakowane tablicami ostrzegawczymi z napisem: UWAGA – wysokie napięcie – grozi śmiercią” umieszczonymi na tle czerwonej błyskawicy.

KATASTROFY BUDOWLANE

**Katastrofy budowlane najczęściej powodowane są:
wybuchami gazu,
obsunięciem stropów lub nadwerżeniem ważnych elementów konstrukcyjnych budynków,
tąpnięciami.**

Opuszczając dom (mieszkanie):
wyłącz instalację gazową, elektryczną, wodną;
zabierz ze sobą dokument tożsamości i inne ważne dokumenty,
żywność, koce, odzież, pieniądze;
zadbaj o to, aby dom opuścili wszyscy domownicy oraz sąsiedzi;
zachowaj szczególną ostrożność - uwaga na stropy, klatki schodowe;
o ile nie możesz opuścić budynku (mieszkania) drzwiami wyjściowymi
przez klatkę schodową z powodu zagrożenia lub innych przeszkód,
uciekaj przez okno lub okna sąsiadów, jeśli to możliwe.

Gdy nie masz możliwości opuszczenia domu:
wywieś w oknie białe prześcieradło lub obrus – jako znak dla
ratowników, że potrzebujesz pomocy.

Gdy jesteś unieruchomiony (przysypany):
nawołuj pomocy, stukaj w lekkie elementy metalowe – ułatwi
ratownikom lokalizację.

Gdy opuściłeś dom (mieszkanie):
powiadom kierującego akcją ratowniczą o osobach z rodziny i
sąsiadach, którzy zostali jeszcze w pomieszczeniach budynku, oraz o
osobach, które aktualnie i na pewno przebywają poza domem (w pracy,
szkole itp.);
jeśli posiadasz informacje pomocne w akcji ratowniczej, przekaż je
niezwłocznie służbie ratowniczej;
nie przeszkadzaj w pracy ratownikom;
nie wracaj na miejsce katastrofy, ani nie wchodź do uszkodzonego
wypadkiem budynku bez zezwolenia służb budowlanych, które określą
czy takie wejście jest bezpieczne;
o ile doznałeś obrażeń (jesteś ranny) zgłoś się do punktu pomocy
medycznej;
zgłoś swoje potrzeby do punktu pomocy społecznej lub władz

terenowych;

dalej postępuj, zgodnie z zaleceniami władz miasta, gminy.

**Gdy byłeś świadkiem katastrofy budowlanej niezwłocznie powiadom
Straż Pożarną, Policję, Pogotowie Ratunkowe.**

TERRORYZM

**Terroryzm to metoda działania polegająca na przemocy wobec
pojedynczych osób, aparatu władzy lub wobec przypadkowych
członków społeczeństwa, przez zamachy na urzędy, lokale publiczne, itp.**

**Terroryzm chemiczny i biologiczny - jest to nagłe, uwolnienie do
otoczenia toksycznych środków przemysłowych (TŚP) lub innych
niebezpiecznych materiałów chemicznych**

**i biologicznych, podczas którego wystąpiło zbiorowe zagrożenie dla
życia, zdrowia, mienia dużej wartości lub środowiska naturalnego,
występujące na znacznym obszarze.**

**„Możesz przygotować się na atak terrorystyczny, korzystając z tych
samyh sposobów, które znajdują zastosowanie podczas innych sytuacji
kryzysowych:**

**bądź czujnym i zorientowanym w tym, co dzieje się w najbliższym
otoczeniu. Podstawową cechą terroryzmu jest to, iż nie ma lub pojawia
się mało znaków ostrzegawczych,**

**w czasie podróży należy przedsięwziąć wszelkie możliwe środki
ostrożności. Zwracaj uwagę na rzucające się w oczy lub po prostu
nietypowe zachowania. Nie przyjmuj od obcych osób żadnych
pakunków. Nie pozostawiaj bagażu bez opieki,**

zapamiętaj gdzie znajdują się wyjścia ewakuacyjne. Zawczasu pomyśl, którądy można by ewakuować się w pośpiechu z budynku, metra lub zatłoczonych miejsc. Zapamiętaj gdzie znajdują się klatki schodowe,

zapamiętaj elementy z najbliższego otoczenia. Zwróć uwagę na ciężkie lub łatwo tłukące się przedmioty, które mogą być przesunięte, zrzucone lub zniszczone podczas wybuchu.

Może się zdarzyć, że nie będziesz w stanie zobaczyć lub wyczuć niczego nietypowego.

W czasie niebezpiecznego zdarzenia o charakterze chemicznym lub biologicznym władze wydadzą Ci odpowiednie instrukcje. Możesz zostać poproszony o ewakuowanie się, udanie się na wyżej położony obszar, ustawienie się pod wiatr, pozostanie w mieszkaniu lub udanie się w wyznaczone miejsce. Możesz także znajdować się w bezpośrednim sąsiedztwie zdarzenia i nie zdawać sobie sprawy z niebezpieczeństwa.

Gdy zauważysz ludzi wymiotujących, w konwulsjach lub zdezorientowanych – natychmiast poinformuj służby medyczne, opuść to miejsce i szukaj pomocy medycznej.”

Zarządzanie kryzysowe, obrona cywilna, obronność

Zmieniający się charakter współczesnych zagrożeń w tym zwiększona częstotliwość występowania klęsk naturalnych wymusza nowy model narodowych systemów bezpieczeństwa, zawierający kompleksowe narzędzia zarządzania kryzysowego, umożliwiające równoczesne wykorzystanie zasobów militarnych i cywilnych, na każdym poziomie reagowania, tj.: międzynarodowym, regionalnym i krajowym. Ustawa z 26 kwietnia 2007r. o zarządzaniu kryzysowym (Dz.U. 2007 nr 89 ,poz. 590) znowelizowana przez ustawę z dnia 17 lipca o zmianie ustawy o zarządzaniu kryzysowym, która weszła w życie 19 września 2009r. określa organy właściwe w sprawach zarządzania kryzysowego oraz ich zadania i zasady działania. Zadania z zakresu zarządzania kryzysowego Burmistrz wykonuje przy pomocy Zespołu ds. Zarządzania Kryzysowego, Obrony Cywilnej i Obronności Urzędu Miasta Pszów. Organem pomocniczym Burmistrza Miasta zapewniającym wykonanie zadań zarządzania kryzysowego jest Gminny Zespół Zarządzania Kryzysowego. Wykonuje on na obszarze gminy zadania przewidziane dla zespołu wojewódzkiego.

Organizacja systemu zarządzania kryzysowego

Ustawa o zarządzaniu kryzysowym tworzy zintegrowany system zarządzania kryzysowego, który obejmuje organy administracji rządowej i samorządowej, Siły Zbrojne oraz wybrane podmioty sektora prywatnego (właściciele i posiadacze infrastruktury krytycznej) i wprowadza następujące definicje:

- zarządzanie kryzysowe to: działalność organów administracji publicznej będąca elementem kierowania bezpieczeństwem narodowym, która polega na zapobieganiu sytuacjom kryzysowym, przygotowaniu do przejmowania nad nimi kontroli w drodze zaplanowanych działań, reagowaniu w przypadku wystąpienia sytuacji kryzysowych, usuwaniu ich skutków oraz odtwarzaniu zasobów i infrastruktury krytycznej;
- infrastruktura krytyczna to: wszelkie działania zmierzające do zapewnienia funkcjonalności, ciągłości działań i integralności infrastruktury krytycznej w celu zapobiegania zagrożeniom, ryzykom lub słabym punktom oraz ograniczenia i neutralizacji ich skutków oraz szybkiego odtworzenia tej infrastruktury na wypadek awarii, ataków oraz innych zdarzeń zakłócających jej prawidłowe funkcjonowanie;
- sytuacja kryzysowa to: sytuacja wpływająca negatywnie na poziom bezpieczeństwa ludzi, mienia w znacznych rozmiarach lub środowiska, wywołująca znaczne ograniczenia w działaniu właściwych organów administracji publicznej ze względu na nieadekwatność posiadanych sił i środków;
- planowanie cywilne to:

- o całokształt przedsięwzięć organizacyjnych mających na celu przygotowanie administracji publicznej do zarządzania kryzysowego;
- o planowanie w zakresie wspierania Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej w razie ich użycia oraz planowanie wykorzystania Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej do realizacji zadań z zakresu zarządzania kryzysowego.

Organy właściwe w sprawach zarządzania kryzysowego:

1. Rada Ministrów sprawuje zarządzanie kryzysowe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. W przypadkach niecierpiących zwłoki zarządzanie kryzysowe sprawuje minister właściwy do spraw wewnętrznych, zawiadamiając niezwłocznie o swoich działaniach Prezesa Rady Ministrów.
2. Organem właściwym w sprawach zarządzania kryzysowego na terenie województwa jest wojewoda;
3. Organem właściwym w sprawach zarządzania kryzysowego na obszarze powiatu jest starosta jako przewodniczący zarządu powiatu;
4. Organem właściwym w sprawach zarządzania kryzysowego na terenie gminy jest wójt, burmistrz, prezydent miasta.

Podstawy funkcjonowania obrony cywilnej

Aktem prawa międzynarodowego regulującym problematykę obrony cywilnej jest Protokół (I) Dodatkowy do Konwencji genewskich z 12 sierpnia 1949 r., sporządzony w Genewie dnia 8 czerwca 1977 r. - dotyczący ochrony ofiar międzynarodowych konfliktów zbrojnych (Część IV ludność cywilna, rozdział VI – obrona cywilna).

Dokument został ratyfikowany przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 19 września 1991 r.

W rozumieniu protokołu „obrona cywilna” oznacza wypełnienie wszystkich lub niektórych zadań humanitarnych mających na celu ochronę ludności cywilnej przed niebezpieczeństwami wynikającymi z działań zbrojnych lub klęsk żywiołowych i przewyższanie ich bezpośrednich następstw, jak również zapewnienie warunków koniecznych do przetrwania.

Zadania obrony cywilnej wg przedmiotowego Protokołu to:

1. służba ostrzegawcza
2. ewakuacja
3. przygotowanie i organizowanie schronów
4. obsługa środków zaciemniania

5. ratownictwo
6. służby medyczne, włączając w to pierwszą pomoc oraz opiekę religijną
7. walka z pożarami
8. wykrywanie i oznaczanie stref niebezpiecznych
9. odkażanie i inne podobne działania ochronne
10. dostarczanie doraźnych pomieszczeń i zaopatrzenia
11. doraźna pomoc dla przywrócenia i utrzymania porządku w strefach dotkniętych klęskami
12. doraźne przywrócenie działania niezbędnych służb użyteczności publicznej
13. doraźne grzebanie zmarłych
14. pomoc w ratowaniu dóbr niezbędnych dla przetrwania
15. Xdotatkowe rodzaje działalności, niezbędne dla wypełnienia któregoś z zadań wyżej wymienionych, w tym planowanie i prace organizacyjne

Na gruncie prawa krajowego problematykę obrony cywilnej reguluje ustawa z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (Tekst jednolity Dz. U. z 2004 r. Nr 241, poz. 2416).

<http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20042412416>

Zgodnie z jej zapisami „Obrona cywilna ma na celu ochronę ludności, zakładów pracy i urządzeń użyteczności publicznej, dóbr kultury, ratowanie i udzielanie pomocy poszkodowanym w czasie wojny oraz współdziałanie w zwalczaniu klęsk żywiołowych i zagrożeń środowiska oraz usuwaniu ich skutków”.

Centralnym organem administracji rządowej w sprawach obrony cywilnej jest Szef Obrony Cywilnej Kraju, z kolei terenowymi organami obrony cywilnej są wojewodowie, starostowie, wójtowie lub burmistrzowie (prezydenci miast).

Szczegółowy zakres działania Szefa Obrony Cywilnej Kraju oraz szefów obrony cywilnej województw, powiatów i gmin, zasady i tryb kierowania, koordynowania przez nich przygotowań i realizacji przedsięwzięć obrony cywilnej określa Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 25 czerwca 2002 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Szefa Obrony Cywilnej Kraju, szefów obrony cywilnej województw, powiatów i gmin (Dz. U. z 2002 r. Nr 96, poz. 850).

Zarządzanie Kryzysowe

Stanowisko ds. zadań obronnych, zarządzania kryzysowego, obrony cywilnej i OSP

Stanisław Święch – podinspektor

Tel./fax 13 4491010

Tel.kom. 665677112

e-mail: gcr@skolyszyn.pl

Schemat Organizacyjny Gminnego Zespołu Zarządzania Kryzysowego

UG Skołyszyn

Przewodniczący Szef Zespołu		
Zenon Szura		
608 064 112		
Gminne Centrum Zarządzania	Zastępca Szefa Zespołu	Szef Grupy Opieki Zdrowotnej i Pomocy Socjalno-Bytowej
Szef Grupy Planowania Cywilnego	Krzysztof Zięba	Joanna Dopart
Janina Byczek	695 256 917	668 643 983
(13) 44 290 81		
Szef Grupy Monitorowania, Prognoz i	Szef Grupy Operacji i	Szef Grupy Zabezpieczenia

Analiz	Prowadzenia Działań	Logistycznego
Stanisław Święch	Józef Zabawa	Anna Koza
693 863 502	13 44 911 84	

ORGANIZACJA GMINNEGO CENTRUM ZARZĄDZANIA KRYZYSOWEGO

Wójt Gminy jest Przewodniczącym Zespołu Zarządzania Kryzysowego, odpowiada za bezpieczeństwo, usuwanie i likwidację skutków klęsk żywiołowych.

Ustala zasady i zakresy odpowiedzialności dla poszczególnych podmiotów i osób w zakresie Zarządzania Kryzysowego.

Do realizacji tych zadań powołuje Gminny Zespół Zarządzania Kryzysowego.

Wójt po otrzymaniu informacji o sytuacji kryzysowej:

- 1. Podejmuje decyzje o zwołaniu w całości lub wg potrzeb członków Gminnego Zespołu Zarządzania Kryzysowego.**
- 2. Podejmuje decyzje o zwiększeniu obsady Gminnego Centrum Zarządzania Kryzysowego i pracy w trybie ciągłym.**
- 3. Poleca uruchomienie łączności na potrzeby działań Gminnego Zespołu Zarządzania Kryzysowego .**
- 4. Zapewnia warunki pracy dla obsady Gminnego Centrum Zarządzania Kryzysowego.**
- 5. Nawiązuje kontakt z Powiatowym Centrum Zarządzania Kryzysowego.**
- 6. Organizuje działania związane z ochroną ludności na terenach zagrożonych.**
- 7. Określa zasady współpracy z mediami.**

Do zadań Zespołu należy w szczególności:

- monitorowanie występujących klęsk żywiołowych i prognozowanie rozwoju sytuacji,**
- realizowanie procedur i programów reagowania w czasie stanu klęski żywiołowej,**
- opracowanie i aktualizowanie Gminnego Planu Zarządzania Kryzysowego,**
- planowanie wsparcia organów kierujących działaniami na niższym szczeblu administracji publicznej,**
- przygotowanie warunków umożliwiających koordynację pomocy humanitarnej,**
- realizowanie polityki informacyjnej związanej ze stanem klęski żywiołowej.**

Zadania

Zespołu

Informacyjne - informowanie szczebla nadrzędnego, środków masowych przekazu, sąsiednich regionów - o zaistniałych i możliwych nadzwyczajnych zagrożeniach, przebiegu działań ratowniczych oraz powstałych stratach i zniszczeniach, analizowanie publikacji dotyczących sytuacji kryzysowej.

Ostrzegawcze - ostrzeganie w trybie alarmowym służb ratowniczych i ludności o możliwościach powstania nadzwyczajnych zagrożeń, przygotowanie komunikatów dla ludności.

Koordynacyjne - koordynacja i wspieranie działań ratowniczych prowadzonych przez jednostki systemu ratowniczego - gaśniczego oraz inne podmioty ratownicze i jednostki współdziałające.

Decyzyjne - wdrażanie i realizacja decyzji organów nadrzędnych o użyciu siły środków do działań ratowniczych, ochrony ludności oraz likwidacji zdarzeń i usuwanie ich skutków.

Analityczno planistyczne - przygotowanie analiz, prognoz i opcji działań, planowanie przedsięwzięć, przygotowanie projektów decyzji i zarządzeń, koordynowanie i kontrola realizacji przedsięwzięć.

Dokumentacyjne - ewidencjonowanie dokumentów, dokumentowanie zdarzeń, strat i zniszczeń, prowadzenie kalendarium działań.

Tworzenie baz danych - gromadzenie i przetwarzanie aktualnych informacji o potencjale ratowniczym gminy i możliwościach jego uzupełnienie.

Przeniesienie do rezerwy bez odbycia służby wojskowej

11 lutego 2009 r. weszła w życie nowelizacja ustawy o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej Ustawa gwarantuje obywatelom uregulowanie stosunku do służby wojskowej przez przeniesienie ich do rezerwy bez odbywania czynnej służby wojskowej. Oznacza to, że wszyscy mężczyźni bez względu na rok urodzenia, którzy mają orzeczoną zdolność do służby wojskowej, z mocy ustawy zostaną przeniesieni do rezerwy bez odbycia służby wojskowej.

Przeniesienie do rezerwy następuje z urzędu i nie wymaga osobistego udziału przy dokonywaniu tej czynności zainteresowanej osoby. Potwierdzenie faktu przeniesienia do rezerwy następuje w formie wpisu zamieszczonego w książeczce wojskowej (wydania zaświadczenia) o przeniesieniu do rezerwy.

Właściwą terytorialnie Wojskową Komendą Uzuppełnień jest WKU

**w miejscu stałego zameldowania lub zameldowania tymczasowego
dłuższego
niż 3 miesiące.**

**Szczegółowe informacje na temat przeniesienia do rezerwy można uzyskać
w Wojskowej Komendzie Uzuppełnień w Nowym Sączu .**

Charakterystyka i prognozowanie zagrożeń

Charakterystyka i prognozowanie zagrożeń

**Zapewnienie obywatelom podstawowych warunków ochrony przed
potencjalnymi i realnymi zagrożeniami związanymi z występowaniem
klęsk żywiołowych oraz innych zdarzeń powodowanych siłami natury lub
działalnością człowieka, a także wynikającymi z prowadzenia działań
zbrojnych – jedna z fundamentalnych funkcji współczesnego państwa.**

1) Zagrożenia pożarowe

- **Pożary budynków mieszkalnych**
- **Pożary obiektów użyteczności publicznej**
- **Pożary szpitali, domów opieki społecznej**
- **Pożary zakładów i obiektów przemysłowych**
- **Pożary wielkoobszarowe lasów**

2) zagrożenia chemiczno-ekologiczne

- **W zakładach przemysłowych**
- **W transporcie**
- **W laboratoriach**
- **W instalacjach przesyłowych**

3) zagrożenia epidemiologiczne

- **Choroby zakaźne ludzi**
- **Zatrucia pokarmowe**
- **Choroby zakaźne zwierząt**
- **Bioterroryzm**
- **Skażenia gleby, wody lub powietrza**
- **Inne (np. plagi gryzoni, owadów ...)**
- **Choroby zakaźne znane są od stuleci, niektóre zwalczono (cholera, ospa), inne się pojawiają (BSE, AIDS, EBOLA)**
- **Nowi nosiciele, modyfikacje genetyczne drobnoustrojów**
- **Zmienna wrażliwość osobników na choroby**
- **Przemieszczanie osobników**
- **Oddziaływanie środowiska**
- **Globalizacja chorób, wzrost szybkości rozprzestrzeniania**
- **Terroryzm**

4) zagrożenia promieniotwórcze

- **W zakładach przemysłowych**
- **W transporcie**
- **W laboratoriach**
- **Porzucone przedmioty**
- **Skażenie elementów środowiska**
- **Skażenie żywności, wody**
- **Terroryzm**

5) zagrożenia w infrastrukturze technicznej

- **Instalacje przesyłowe**
- **Konstrukcje**

- **Budowle techniczne**
- **Instalacje telekomunikacyjne**
- **Bazy danych**
- **Przyczyny w fazie projektowej, wykonawstwie i użytkowaniu**

6) zagrożenia komunalne

- **Problemy z funkcjonowaniem miast i miejscowości związane z paraliżem organizacyjnym**

7) zagrożenia budowlane

- **Budynki mieszkalne – 37%**
- **Budynki uż. publicznej – 22%**
- **Budynki przemysłowe – 20%**
- **Pęknięcia**
- **Ugięcia elementów**
- **Przechylenia**
- **Przemieszczenia**
- **Błędy projektowania, wykonawstwa i użytkowania**

8) Zagrożenia -systemy zaopatrzenia w ciepło i inne media:

- **Uszkodzenia systemów zaopatrzenia w ciepło**
- **Uszkodzenia systemów zaopatrzenia w energię: gazowych, elektroenergetycznych, paliwowych**
- **Uszkodzenia systemów zaopatrzenia w wodę**
- **Uszkodzenia systemów kanalizacyjnych i utylizacji odpadów**

9) zagrożenia komunikacyjne

- **Wypadki**
- **Katastrofy**
- **Blokady**
- **Strajki**
- **Awarie**
- **inne**

10) Zagrożenia -sieć dróg i mostów:

- **Awarie budowli**
- **Podmycia**
- **Osuwiska**

- **Katastrofy**
- **Zajęcia i blokady**

11) zagrożenia w transporcie lądowym:

- **Wypadki i katastrofy drogowe**
- **Karambole**
- **Wypadki i katastrofy kolejowe**
- **Wypadki i katastrofy tramwajowe**

12) zagrożenia w transporcie wodnym:

- **Zdarzenia na rzekach**
- **Zdarzenia na jeziorach i zbiornikach wodnych**
- **Zdarzenia na wodach przybrzeżnych – morze**
- **Stocznie, porty, reda**

13) zagrożenia w transporcie powietrznym:

- **Wypadki i katastrofy lotnicze**
- **Ofiary także na ziemi**

14) naruszenia porządku publicznego:

- **Okupacje obiektów**
- **Blokady szlaków komunikacyjnych**
- **Urowadzenia i uwięzienia**

15) niekontrolowane przemieszczanie dużych grup ludności:

- **Imprezy masowe**
- **Zgromadzenia związane z wydarzeniami religijnymi**
- **Ucieczki przed zagrożeniami**

16) niepokoje społeczne

- **Spadek wartości waluty**
- **Bankructwa firm**
- **Awarie systemów bankowych**
- **Awarie systemów telekomunikacyjnych**
- **Przerwy w zaopatrzeniu w żywność i wodę, leki i inne**

- **Plotki o nadchodzących zagrożeniach**

PROGNOZOWANIE ZAGROŻEŃ:

Planowanie cywilne

jest to proces zmierzający do osiągnięcia gotowości cywilnej, rozumianej jako odpowiednia zdolność całego sektora cywilnego państwa do podjęcia planowanego i zorganizowanego działania w przypadku zagrożenia klęską, katastrofą lub wojną.

Planowanie cywilne powinno zapewnić między innymi:

Ciągłość funkcjonowania organów administracji rządowej i samorządowej

Możliwy do zaakceptowania poziom życia społecznego i gospodarczego

Ochronę ludności cywilnej i jej zaopatrywanie

Wspieranie lub koordynowanie międzynarodowej i krajowej pomocy humanitarnej, technicznej i eksperckiej.

Efektem planowania jest dokument zwany PLANEM REAGOWANIA KRYZYSOWEGO, który jako dokument publiczny podaje podstawy prawne, ustala cele i określa przyjęte założenia.

Ogólne zasady zarządzania sytuacją kryzysową:

-Planowanie

-Organizowanie

-Angażowanie sił i środków

-Kierowanie/koordynowanie

-Kontrolowanie

Zarządzanie kryzysowe

Osoba odpowiedzialna z ramienia Urzędu za realizację zadań wynikających z ustawy o zarządzaniu kryzysowym: Pełnomocnik Wójta ds. Obrony

Cywilnej i Zarządzania Kryzysowego Katarzyna Dziwiszewska, tel. (12) 287-40-03 wew. 25

Organem właściwym w sprawach zarządzania kryzysowego na terenie gminy jest wójt. Ustawa z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym (tekst jednolity Dz. U. nr 89, poz. 590 z późn. zm) określa organy właściwe w sprawach zarządzania kryzysowego oraz ich zadania i zasady działania w tej dziedzinie.

Do zadań wójta w sprawach zarządzania kryzysowego należy kierowanie działaniami związanymi z monitorowaniem, planowaniem, reagowaniem i usuwaniem skutków zagrożeń na terenie gminy oraz realizacja zadań z zakresu planowania cywilnego. Wśród zadań z planowania cywilnego do obowiązków wójta należy będzie realizacja zaleceń do gminnego planu reagowania kryzysowego oraz opracowywanie i przedkładanie staroście do zatwierdzenia gminnego planu reagowania kryzysowego. Wójt na terenie gminy jest właściwym do zarządzania, organizowania i prowadzenia szkoleń, ćwiczeń i treningów z zakresu reagowania na potencjalne zagrożenia oraz wykonywania przedsięwzięć wynikających z planu operacyjnego funkcjonowania gminy. Organem pomocniczym wójta w zapewnieniu wykonywania zadań zarządzania kryzysowego jest Gminny Zespół Zarządzania Kryzysowego powoływany przez Wójta, który określa jego skład, organizację, siedzibę oraz tryb pracy.

Aktualny skład Gminnego zespołu Zarządzania Kryzysowego:

- Przewodniczący Zespołu - Wójt Gminy - Józef Rysak,**
- Zastępca Przewodniczącego Zespołu- Z-ca Wójta Gminy - Henryk Jończyk,**
- Sekretarz Zespołu - Pełnomocnik Wójta ds. Obrony Cywilnej i Zarządzania Kryzysowego - Katarzyna Dziwiszewska, - Rzecznik prasowy Zespołu - Z-ca Wójta Gminy - Henryk Jończyk**

Członkowie:

- kierownik referatu Budownictwa i Gospodarki Komunalnej - Andrzej Knapik**
- referent ds. dróg, pożarnictwa oraz gospodarki komunalnej - Beata Giemza**
- inspektor ds. rolnictwa i ochrony środowiska Tomasz Buczek**
- Sekretarz Gminy - Iwona Kubik**
- Sekretariat - Justyna Zielińska**
- konserwator UG - Wiesław Siudmak**
- inspektor ds. ewidencji ludności - Anna Juszczak**
- kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej - Katarzyna Ulicka**
- kierownik Gminnego Zespołu Ekonomiczno-Administracyjnego szkół: Agnieszka Majka**
- Z-ca kierownika USC - Grażyna Kaczor**
- Komendant Gminny OSP - Jan Dziega**

Zadania gminnego zespołu zarządzania kryzysowego

Tryb pracy Zespołu: 1. Zespół pełni funkcję pomocniczą Wójta w sytuacjach kryzysowych.

2. Pracami Zespołu kieruje Przewodniczący Gminnego Zespołu Zarządzania Kryzysowego, którym jest Wójt Gminy Igołomia-Wawrzeńczyce.

3. W przypadku zaistnienia okoliczności uniemożliwiających Przewodniczącemu Zespołu sprawowanie jego funkcji, pracami Zespołu kieruje zastępca.

4. Posiedzenia Zespołu w pełnym składzie zwołuje Przewodniczący Zespołu nie rzadziej niż 2 razy w roku, a także częściej - w sytuacjach tego wymagających.

5. W przypadkach wymagających natychmiastowej analizy i oceny zagrożeń oraz koordynacji działań ratowniczych, Przewodniczący Zespołu lub jego zastępca może zarządzić posiedzenie Zespołu w trybie natychmiastowym.

6. Posiedzenia Zespołu odbywają się przy obecności większości powiadomionych członków Zespołu, z wyjątkiem posiedzeń zwołanych w trybie natychmiastowym, dla których odbycia wystarcza obecność przewodniczącego albo zastępcy oraz wezwanych członków Zespołu.

7. Rozstrzygnięcia Zespołu zapadają w drodze uzgodnienia.

8. W przypadkach, gdy osiągnięcie uzgodnienia nie jest możliwe, projekt rozstrzygnięcia może być z inicjatywy przewodniczącego posiedzenia, poddany głosowaniu.

9. Rozstrzygnięcia, w drodze głosowania, zapadają zwykłą większością głosów obecnych członków Zespołu a w razie równej liczby głosów rozstrzyga głos przewodniczącego posiedzenia.

Zakres działania Zespołu: 1. Do zadań Zespołu należy w szczególności: 1) ocena występujących i potencjalnych zagrożeń mogących mieć wpływ na bezpieczeństwo publiczne i prognozowanie tych zagrożeń,

2) przygotowanie propozycji działań i przedstawianie Wójtowi wniosków dotyczących wykonania, zmiany lub zaniechania działań ujętych w gminnym planie zarządzania kryzysowego,

3) przekazywanie do wiadomości publicznej informacji związanych z zagrożeniami

4) opiniowanie gminnego planu zarządzania kryzysowego,

5) przygotowanie warunków umożliwiających pomoc humanitarną,

6) realizowanie polityki informacyjnej związanej ze stanem klęski żywiołowej,

7) realizowanie procedur wynikających z planu zarządzania kryzysowego.

2. Zespół pracuje w fazach zapobiegania, przygotowania, reagowania i odbudowy:

1. w fazie zapobiegania Zespół:

- podejmuje działania, które redukuje lub eliminują prawdopodobieństwo wystąpienia zagrożenia albo w znacznym stopniu ograniczają jego skutki,

- uczestniczy w szkoleniach, ćwiczeniach i treningach z zakresu reagowania na potencjalne zagrożenia.

2. w fazie przygotowania Zespół:

- podejmuje działania planistyczne dotyczące sposobów reagowania na

czas

wystąpienia zagrożenia, a także działania mające na celu powiększenie zasobów sił i środków niezbędnych do efektywnego reagowania,

- przygotowuje propozycje działań i przedstawia Wójtowi wnioski dotyczące wykonania, zmiany lub zaniechania działań ujętych w gminnym planie zarządzania kryzysowego,

3. w fazie reagowania Zespół podejmuje działania polegające na przekazaniu zadań dla służb, inspekcji i straży dla zapewnienia pomocy poszkodowanym, zahamowania rozwoju występujących zagrożeń oraz ograniczenia strat i zniszczeń,

4. w fazie odbudowy Zespół podejmuje działania przy współpracy zespolonych służb, inspekcji i straży, mające na celu przywrócenie zdolności reagowania, odbudowę zapasu służb ratowniczych oraz odtworzenie kluczowej dla funkcjonowania gminy infrastruktury telekomunikacyjnej, energetycznej, gazowej, drogowej, paliwowej, transportowej i dostarczania wody.

Ogólny zakres zadań przewodniczącego zespołu

Do obowiązków Przewodniczącego Zespołu należy:

- kierowanie pracami Zespołu,
- zatwierdzanie rocznego planu pracy Zespołu,
- zatwierdzanie wykazu członków Zespołu,
- stawianie zadań członkom Zespołu,
- dysponowanie rezerwą celową na realizację zadań własnych z zakresu zarządzania kryzysowego,
- podejmowanie działań w fazie reagowania.v

Ogólny zakres zadań sekretarza

Do obowiązków sekretarza Zespołu należy:

- 1) organizowanie posiedzeń Zespołu,
- 2) protokołowanie posiedzeń Zespołu,
- 3) przygotowywanie opinii, ekspertyz i projektów dokumentów, niezbędnych do realizacji zadań Zespołu,
- 4) zawiadamianie o terminach posiedzeń,
- 5) wnioskowanie w sprawie zapraszania na posiedzenia osób nie będących członkami zespołu,
- 6) zapewnienie wymiany informacji związanych z realizacją zadań Zespołu,
- 7) współpraca z Rzecznikiem w zakresie przygotowywania projektów komunikatów prasowych z posiedzeń Zespołu.

OGÓLNY ZAKRES ZADAŃ RZECZNIKA

Do obowiązków rzecznika należy:

1. reprezentowanie Zespołu w kontaktach z mediami,
2. uczestniczenie we wszystkich pracach Zespołu.

FUNKJONOWANIE GMINNEGO ZESPOŁU ZARZĄDZANIA KRYZYSOWEGO

- 1. Kompetencje i zadania Gminy Oława jako organu administracji samorządowej w zakresie ochrony ludności oraz zarządzania kryzysowego.**

Obrona cywilna powstała w celu ochrony ludności przed skutkami działań zbrojnych.

Cel ten został zawarty w art. 137 ustawy z dnia 21 listopada 1967 roku o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej /Jednolity tekst – Dz. U. nr 241 z 2004 roku poz. 2416 z późn. zm./, stanowiący, iż ma ona na celu: ochronę ludności i ich mienia, zakładów pracy i urzędzeń użyteczności publicznej, dóbr kultury, ratowanie i udzielanie pomocy poszkodowanym w czasie wojny i w czasie pokoju oraz współdziałania w zwalczaniu klęsk żywiołowych i zagrożeń środowiska oraz usuwaniu ich skutków.

System obrony cywilnej tworzą władze wszystkich poziomów zarządzania, poczynając od szczebla gminnego, a kończąc na centralnym oraz różne instytucje sektora publicznego i prywatnego, w tym organizacje pozarządowe i pożytku publicznego oraz obywatele.

Centralnym organem administracji państwowej właściwym w sprawach obrony cywilnej jest Szef Obrony Cywilnej Kraju.

Terenowymi organami obrony cywilnej są: wojewodowie, starostowie, wójtowie lub burmistrzowie /prezydenci/. Szefowie Obrony Cywilnej województw, powiatów i gmin mają w tym zakresie całkowitą samodzielność. Szef OC odpowiedzialny jest za tworzenie formalno – prawnych warunków funkcjonowania Obrony Cywilnej oraz za sprawowanie kontroli nad realizacją zadań. Wiodącą rolę w tym systemie odgrywają podstawowe jednostki samorządu terytorialnego.

Można powiedzieć, że to Obrona Cywilna odpowiada za zarządzanie kryzysowe w okresie wojny. Natomiast obowiązek, a także zasady działania organów władzy publicznej oraz zakres ograniczeń wolności i praw człowieka i obywatela w przypadku klęsk żywiołowych w okresie pokoju określa ustawa z dnia 18 kwietnia 2002 roku o stanie klęski żywiołowej /Dz. U. Nr 62, poz. 558/.

Szefem Obrony Cywilnej na terenie Gminy jest Wójt. Do zakresu jego działania należy kierowanie oraz koordynowanie realizacji przedsięwzięć obrony cywilnej przez instytucje, podmioty gospodarcze i inne jednostki organizacyjne oraz organizacje społeczne

działające na terenie gminy, dotyczących w szczególności:

- planowania i kierowania formacjami obrony cywilnej,**
 - planowania i działania w zakresie realizacji zadań obrony cywilnej,**
 - przygotowania i zapewnienia działania elementów systemu wykrywania i alarmowania oraz wczesnego ostrzegania,**
 - opracowania planu obrony cywilnej gminy oraz nadzór nad opracowaniem planów**
- obrony cywilnej instytucji, podmiotów gospodarczych i innych jednostek organizacyjnych,**
- organizacja i prowadzenie szkoleń FOC, a także ludności w zakresie powszechnej**
- samoobrony,**
- kierowanie przygotowaniem ewakuacji ludności oraz koordynowania tych działań,**
 - planowania świadczeń osobistych i rzeczowych na rzecz obrony cywilnej.**

W ostatnich latach struktury Obrony Cywilnej przechodzą etap transformacji polegający

na odejściu od zadań czysto obronnych, a więc przygotowanych na czas kryzysu

polityczno – militarne grożące konfliktem zbrojnym i przejęciu zadań przygotowujących do zagrożeń kryzysowych czasu pokoju.

2. Zespoły zarządzania kryzysowego.

Ludność od zarania dziejów ma do czynienia z sytuacjami kryzysowymi wywołanymi zdarzeniami losowymi.

Różnorodność zagrożeń czasu pokoju pomimo coraz doskonalszych systemów

zabezpieczeń ciągle wzrasta, co więcej możemy tylko przypuszczać jak będą się rozwijały

wraz z rozwojem cywilizacyjnym.

Zgodnie z ustawą o stanie klęski żywiołowej oraz ustawą z dnia 26 kwietnia 2007 roku

o zarządzaniu kryzysowym /Dz. U. Nr 89, poz. 590/ Zarządzeniem Nr 41/2008 Wójta

Gminy Oława z dnia 20 marca 2008 roku w sprawie powołania i organizacji Gminnego

Zespołu Zarządzania Kryzysowego Gminy Oława – powołany został Gminny Zespół

Zarządzania Kryzysowego Gminy Oława /GZZK/. Gminny Zespół Zarządzania

Kryzysowego Gminy Oława działa w oparciu o Gminny Plan Reagowania Kryzysowego,

opracowany w celu zapewnienia mieszkańcom Gminy podstawowych warunków ochrony

przed niebezpieczeństwami związanymi z występowaniem klęsk żywiołowych oraz innych

podobnych zagrożeń powodowanych siłami natury lub działalnością człowieka.

Gminny Zespół Zarządzania Kryzysowego /GZZK/ zwany dalej Zespołem tworzy się do pomocy Wójtowi Gminy w działaniach mających na celu zapobieganie skutkom

żywiolowych oraz ich usuwanie.

W skład Gminnego Zespołu Zarządzania Kryzysowego wchodzi:

1/ Szef Zespołu, którym jest Wójt Gminy Oława,

2/ Zastępca Szefa Zespołu którym jest Zastępca Wójta Gminy Oława:

3. Członkowie Zespołu:

a/. Inspektor ds. Obronnych i BHP,

b/. Komendant Gminny Ochotniczej Straży Pożarnej,

c/. Komendant Straży Gminnej,

d/. Pracownik ds. ochrony środowiska i gospodarki wodnej,

e/. Kierownik Referatu Gospodarki Komunalnej,

f/. Kierownik Referatu Rozwoju Gospodarczego,

g/. Kierownik Referatu Ogólnego i Spraw Obywatelskich,

h/. Kierownik Zakładu Wodociągów i Kanalizacji,

i/. Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej,

j/. Dyrektor Gminnego Zespołu Oświaty,

k/. Przedstawiciel Komendy Powiatowej Policji w Oławie,

l/. Przedstawiciel Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej,

m/. Przedstawiciel Dolnośląskiego Zarządu Melioracji i Urządzeń Wodnych Inspektorat w Oławie,

n/. Przedstawiciel Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Oławie,

o/. Przedstawiciel Powiatowego Lekarza Weterynarii w Oławie,

p/. Przedstawiciel Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego w Oławie.

4. W skład Zespołu mogą wchodzić inne osoby zaproszone przez Szefa Zespołu w miarę

potrzeb i w zależności od rodzaju zagrożenia o przedstawicieli jednostek organizacyjnych i instytucji nie wymienionych w pkt. 3.

Do zadań Gminnego Zespołu Zarządzania Kryzysowego należy:

1. Ocena występujących i potencjalnych zagrożeń mogących mieć wpływ na

bezpieczeństwo publiczne i prognozowanie tych zagrożeń.

2. Przygotowanie propozycji działań i przedstawianie Wójtowi wniosków dotyczących

wykonania, zmiany lub zaniechania działań ujętych w Gminnym Planie Reagowania

Kryzysowego.

3. Przekazywanie do wiadomości publicznej informacji związanych z zagrożeniami.

4. Opiniowanie Gminnego Planu Reagowania Kryzysowego.

5. Opiniowanie danych dla organów wyższego szczebla w zakresie ochrony infrastruktury

krytycznej.

Gminny Zespół działa na podstawie Roczego Planu Pracy. Pracami Zespołu kieruje

Szef Zespołu.

Do zadań Szefa Zespołu należy w szczególności:

- 1/ Ustalanie zmian w regulaminie;**
- 2/ Zatwierdzenie opracowanego Gminnego Planu Reagowania Kryzysowego oraz załączników funkcjonalnych i procedur reagowania;**
- 3/ Zatwierdzanie rocznego planu pracy Zespołu;**
- 4/ Zwoływanie w trybie nadzwyczajnym posiedzeń Zespołu w związku z wystąpieniem symptomów lub stanu klęski żywiołowej oraz zdarzeń o znamionach klęski żywiołowej;**
- 5/ Zapraszanie na posiedzenia osób nie będących członkami Zespołu;**
- 6/ Osobiste przewodniczenie posiedzeniom Zespołu zwoływanym z trybie zwyczajnym i nadzwyczajnym;**
- 7/ Wyznaczanie ze składu Zespołu koordynatora działań w przypadku wystąpienia symptomów lub klęski żywiołowej nieuwzględnionej w planie reagowania kryzysowego lub wystąpienia kilku zdarzeń jednocześnie;**
- 8/ Podejmowanie decyzji i kierowanie działaniami lub wspieranie starosty siłami i środkami, gdy klęska wystąpiła na terenie więcej niż jednej gminy lub powiatu;**
- 9/ Podpisywanie porozumień z Instytucjami biorącymi udział w likwidacji klęsk żywiołowych;**
- 10/ Występowanie z wnioskami o pomoc sił i środków ze szczebla wyższego;**
- 11/ Występowanie z wnioskiem w sprawie wprowadzenia stanu klęski żywiołowej oraz wydanie Obwieszczenia o wprowadzeniu stanu klęski żywiołowej;**
- 12/ Kierowanie działaniami związanymi z monitorowaniem, planowaniem, reagowaniem i usuwaniem skutków zagrożeń na terenie gminy Oława;**
- 13/ Wnioskowanie o użycie pododdziałów Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej do wykonywania zadań;**
- 14/ Zarządzanie, organizowanie i przeprowadzanie szkoleń, ćwiczeń i treningów z zakresu reagowania na potencjalne zagrożenia;**
- 15/ Zatwierdzanie sprawozdań z posiedzeń;**
- 16/ Zatwierdzanie rocznego raportu z prac Zespołu;**
- 17/ Zapewnienie obsługi kancelaryjno – biurowej Zespołu;**
- 18/ Dbłość o zapewnienie właściwego wyposażenia technicznego do pracy Zespołu;**
- 19/ Przedstawienie planu finansowego Zespołu;**

20/Informowanie przedstawicieli mediów o przebiegu sytuacji kryzysowej.

Gminny Zespół Zarządzania Kryzysowego w zależności od zaistniałej sytuacji

uruchamia się w pełnym zakresie lub tylko w części, niezbędnej do skutecznego reagowania na określone zdarzenie. W celu zapobieżenia skutkom klęsk żywiołowych lub ich usunięcia, Zespół pracuje w fazach: zapobiegania, przygotowania, reagowania i odbudowy.

W fazie zapobiegania Zespół podejmuje działania, które redukcją lub eliminują prawdopodobieństwo wystąpienia klęski żywiołowej albo w znacznym stopniu ograniczają jej skutki. Jest to najważniejsza faza w pracy Zespołu, ponieważ działania zapobiegawcze powinno się realizować we wszystkich fazach, jest to bowiem działalność ciągła. Tylko poprzez zapobieganie można przerwać błędne koło odbudowy, kolejnej odbudowy, za każdym powrotem kolejnego żywiołu np. powodzi. Chociaż zapobieganie może poprawić bezpieczeństwo to jednak całkowicie nie wyeliminuje ryzyka katastrofy. Dlatego konieczne jest przygotowanie się na wypadek wystąpienia nagłego zagrożenia, któremu nie udało się zapobiec. Na tym właśnie polega przygotowanie.

W fazie przygotowania Zespół podejmuje działania planistyczne dotyczące sposobów reagowania na czas wystąpienia klęski żywiołowej, a także działania mające na celu powiększenia zasobów sił i środków niezbędnych do efektywnego reagowania.

W fazie reagowania Zespół podejmuje działania polegające na dostarczeniu pomocy poszkodowanym, zahamowaniu rozwoju występujących zagrożeń oraz ograniczeniu strat zniszczeń.

W fazie odbudowy Zespół podejmuje działania mające na celu przywrócenia zdolności reagowania, odbudowę zapasów służb ratowniczych oraz odtworzenia kluczowej dla funkcjonowania państwa infrastruktury telekomunikacyjnej, energetycznej, paliwowej, transportowej i dostarczenia wody.

Fazy reagowania i odbudowy realizowane są przez Zespół w pełnym składzie.

Gminny Zespół Zarządzania Kryzysowego Gminy Oława siedzibę swoją ma w budynku

Gminy Oława Plac Marszałka Józefa Piłsudskiego 28 w II piętro pokoju numer 16 i czynne

jest w godzinach pracy Urzędu a po godzinach pracy działa pod numerem tel.

komórkowego: 516 085 641 lub 516 085 643.

Gminny Zespół Zarządzania Kryzysowego posiada opracowany „Gminny Plan

Reagowania Kryzysowego”, który zawiera między innymi:

- charakterystykę zagrożeń oraz ocenę ryzyka ich występowania, w tym mapy ryzyka i

zagrożenia powodziowego;

- charakterystykę sił i środków, w tym stan rezerw państwowych oraz ocenę możliwości

ich wykorzystania;

- analizę funkcjonowania administracji publicznej, jej skuteczność i możliwości

wykorzystania w sytuacjach kryzysowych;

- przewidywane warianty działań w sytuacjach kryzysowych;

- wskazanie trybu aktualizacji planu oraz poszczególnych załączników funkcjonalnych.

Zespół jest jednym z podmiotów realizujących zarządzanie kryzysowe, które oznacza

uruchomienie – przygotowanego w ramach planowania Obrony Cywilnej – natychmiastowego reagowania struktur Gminy Oława w sytuacjach noszących znamiona

kryzysu i w stanach nadzwyczajnych.